

ΟΚΔΕ Σπάρτακος

Προς το τέλος του περασμένου έτους στην πρωτεύουσα της Ουκρανίας, Κίεβο και σε πολλές άλλες πόλεις ξεκίνησαν μαζικές αντικυβερνητικές διαδηλώσεις. Κέντρο των διαδηλώσεων έγινε η πλατεία Ανεξαρτησίας (Μάινταν) στο Κίεβο και αντίστοιχες πλατείες σε άλλες πόλεις. Το κίνημα στρεφόταν ενάντια στην κυβέρνηση του Βίκτωρ Γιανουκόβιτς, που μετά από τις αρχικές της εξαγγελίες για μεγαλύτερη στροφή προς την Ευρωπαϊκή Ένωση με την υπογραφή εμπορικής συμφωνίας, υπαναχώρησε υποχωρώντας στις πιέσεις της Ρωσίας. Το κίνημα αυτό, λόγω του φιλο-ΕΕ προσανατολισμού του και την επιλογή ως κέντρου του της πλατείας Μάινταν ονομάστηκε Ευρομάινταν.

Στη Δύση οι εξελίξεις αυτές παρουσιάστηκαν ως αυθόρμητες εκδηλώσεις του ουκρανικού λαού υπέρ της ελευθερίας και της ΕΕ. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η κυβέρνηση Γιανουκόβιτς ήταν διεφθαρμένη και μετά από 3 χρόνια εφαρμογής νεοφιλελεύθερων πολιτικών πολύ αντιδημοφιλής. Το βασικό κίνητρο άλλωστε για τους περισσότερους Ουκρανούς που συμμετείχαν στις διαδηλώσεις ήταν η κοινωνική εξαθλίωση και η διαφθορά των αξιωματούχων, η καταπίεση από το ρώσικο ιμπεριαλισμό.

Οι διαδηλώσεις όμως ηγεμονεύτηκαν αρχικά από τα κόμματα της δεξιάς νεοφιλελεύθερης αντιπολίτευσης, που καλλιέργησαν συστηματικά τις αυταπάτες για εκδημοκρατισμό του συστήματος μέσα από την ένταξη στην ΕΕ, και στην συνέχεια από ακροδεξιές και φασιστικές οργανώσεις. Έτσι τα αιτήματα που προβλήθηκαν δεν είχαν την παραμικρή σχέση με τα οξυμένα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ουκρανική κοινωνία.

Τα αιτήματα και οι πολιτικές δυνάμεις

Το αίτημα για «ελευθερία» υπό την σημαία της Ε.Ε. που κωδικοποιούνταν στην υπογραφή του εμπορικού συμφώνου, όχι μόνο δεν έδινε καμία απάντηση στην κοινωνική κρίση, αλλά αντίθετα μια τέτοια συμφωνία αν προχωρήσει θα επιδεινώσει σοβαρά τα προβλήματα της

οικονομίας. Ουσιαστικά η συμφωνία αναφέρεται στο άνοιγμα της ουκρανικής οικονομίας, σε κατάργηση δασμών και σε ελεύθερες ζώνες εμπορίου. Στη συμφωνία εμπλέκεται μάλιστα και το ΔΝΤ. Ένα τέτοιο «άνοιγμα» θα δώσει τη χαριστική βολή στην ουκρανική βιομηχανία. Για αυτό, και οι ίδιοι οι ολιγάρχες που κυβερνούν τη χώρα είναι διασπασμένοι. Όσοι ελέγχουν τη βιομηχανία, που βρίσκεται στα ανατολικά της χώρας, προσανατολίζονται κυρίως προς τη διεύρυνση των σχέσεων με τη Ρωσία, ενώ όσοι ελέγχουν εμπόριο, τηλεπικοινωνίες και γαιοπρόσοδο προσανατολίζονται κυρίως προς τη δύση. Αυτή η «διάσπαση» των ολιγαρχών είναι αρκετά ρευστή και υπάρχουν διαρκώς μετακινήσεις.

Τα πολιτικά κόμματα που πήραν την ηγεσία στο Ευρομáινταν, είναι τα φιλοδυτικά κόμματα «Πατρίδα», της Γούλια Τιμοσένκο, ολιγάρχης και η ίδια, πρώην πρόεδρος της Ουκρανίας και μέχρι πρόσφατα έγκλειστη για οικονομικά σκάνδαλα και το «ΟΥΝΤΑΡ» («χτύπημα») του πυγμάχου Βιτάλι Κλίτσσκο, που θεωρείται δημιούργημα της Μέρκελ.

Το τρίτο κόμμα που πρωτοστάτησε στα γεγονότα είναι το φασιστικό «Σβομπόντα» («Ελευθερία») του Ολέχ Τιαχνυμπόκ. Το κόμμα αυτό μαζί με τον νεοσύστατο «Πράβυ Σέκτορ» («Δεξιό Τομέα») κυριάρχησε στη βίαιη αντιπαράθεση με τις δυνάμεις καταστολής, ελέγχοντας 100% τις ομάδες «αυτοάμυνας», επέβαλε τη δική του συνθηματολογία «Ουκρανία υπέρ πάντων», «Μία φυλή, ένα έθνος, μία πατρίδα», «Κάτω η εβραιομοσκοβίτικη μαφία», και κλιμάκωσε τη βία με τη χρήση πυροβόλων όπλων.

Οι αιτίες που επέτρεψαν στους φασίστες να κερδίσουν την ηγεμονία στο μαζικό κίνημα πρέπει να αναζητηθούν: στην ανυπαρξία οποιασδήποτε υπολογίσιμης αριστερής δύναμης μέσα σ' αυτό το κίνημα, καθώς το ΚΚ στήριζε τον αυταρχικό κυβερνητικό συνασπισμό του Γιανουκόβιτς, χρεώνοντας έτσι στην αριστερά νεοφιλελεύθερες και αντεργατικές πολιτικές, αντιδημοκρατικές μεθόδους και συνεργασία με τον ρώσικο ιμπεριαλισμό. Την ίδια ώρα τα κόμματα της Τιμοσένκο και του Κλίτσσκο, αναζητούσαν συμβιβασμό με τον Γιανουκόβιτς. Έτσι η στάση των ακροδεξιών εμφανίστηκε σαν η μόνη «μαχητική» και «αδιάλλακτη».

Ο Γιανουκόβιτς προσπάθησε να προσεταιριστεί την αντιπολίτευση προσφέροντας τις θέσεις πρωθυπουργού και αναπληρωτή πρωθυπουργού και προτείνοντας διαπραγματεύσεις. Ήταν όμως πολύ αργά. Οι φασιστικές πολιτοφυλακές είχαν πλέον τον έλεγχο στους δρόμους και πέρασαν στην τελική επίθεση. Μετά από μια εβδομάδα συγκρούσεων με 80 τουλάχιστον νεκρούς ο Γιανουκόβιτς έφυγε με ελικόπτερο και ορκίστηκε νέα μεταβατική κυβέρνηση, με επικεφαλής τον Γιάτσενιουκ, υπαρχηγό της Τιμοσένκο, και με τους φασίστες σε θέσεις-κλειδιά στο υπουργείο εσωτερικών.

Το «Αντι-μáινταν», η ανταρσία της Κριμαίας και των νότιων και ανατολικών περιοχών και η επέμβαση της Ρωσίας

Τις πρώτες κιόλας μέρες μετά τη νίκη της αντιπολίτευσης καταστράφηκαν πολλά μνημεία του Λένιν, ενώ έχει εξαπολυθεί πογκρόμ ενάντια σε πολιτικούς της αντιπάλους. Μετά την καταστροφή των κεντρικών γραφείων του Κομμουνιστικού Κόμματος Ουκρανίας (που συμμετείχε στην κυβέρνηση Γιανουκόβιτς), οι φασίστες επιτέθηκαν στα γραφεία της Ένωσης «Μπορότμπα» («Αγώνας»), η οποία δεν υποστηρίζει ούτε την κυβέρνηση, ούτε την αντιπολίτευση. Αριστεροί ακτιβιστές δέχονται μνηύματα – απειλές θανάτου. Επίσης, σε αντίθεση με τις διακηρύξεις για την ανάγκη καταπολέμησης των αυτονομιστικών τάσεων, το πρώτο πράγμα που έκανε η νέα κυβέρνηση ήταν να περιορίσει δραστικά τα δικαιώματα της ρωσικής γλώσσας και των γλωσσών των εθνικών μειονοτήτων. Παράλληλα, έχει αρχίσει και επιβάλλεται αυστηρή λογοκρισία στα ΜΜΕ.

Μέσα σε αυτό το κλίμα της φασιστικής τρομοκρατίας και της υποδαύλισης των εθνικών διαφορών, στις νότιες και στις ανατολικές περιφέρειες ξεκίνησε το «αντιμáινταν» κίνημα, με φιλορωσική κατεύθυνση και αποσχιστικές τάσεις. Ήδη στην Κριμαία, το Χάρκοβο, το Ντονέτσκ και σε πολλές πόλεις το κίνημα αυτό έχει αποκτήσει τον έλεγχο. Την ίδια στιγμή η ρωσική δούμα ψήφισε ομόφωνα την αποστολή ρωσικών στρατευμάτων για την προστασία των ρωσόφωνων. Η κατάσταση είναι ιδιαίτερα κρίσιμη, καθώς ΗΠΑ, ΕΕ και ΝΑΤΟ, που στήριζαν τη φιλοδυτική αντιπολίτευση, που τώρα είναι κυβέρνηση, απειλούν με λήψη μέτρων.

Προς το παρόν, άμεση απειλή δεν είναι μια σύρραξη Ρωσίας – Δύσης, αλλά η γενίκευση της σύγκρουσης στην Ουκρανία και με τη συμμετοχή ρωσικών στρατευμάτων. Μια τέτοια εξέλιξη είναι ιδιαίτερα αρνητική για το σύνολο του ουκρανικού λαού ανεξάρτητα από την έκβασή της. Παρά τους ευσεβείς πόθους της μερίδας των Ουκρανών που μισούν τη νέα φιλοδυτική κυβέρνηση και τους φασίστες εταίρους της, ο Πούτιν ενδιαφέρεται μόνο να κατοχυρώσει και να διευρύνει τα συμφέροντα του ρωσικού ιμπεριαλισμού στην περιοχή. Ένα πιθανό αποτέλεσμα της σύγκρουσης θα είναι η απόσχιση της Κριμαίας και κάποιων ακόμα περιοχών της ανατολικής Ουκρανίας, υπό την φτερούγα του ρωσικού αετού. Η υπόλοιπη Ουκρανία θα περάσει στον πλήρη έλεγχο των φασιστικών συμμοριών που χθες έριξαν τον Γιανουκόβιτς, σήμερα παρελαύνουν ως «απελευθερωτές» στους δρόμους του Κιέβου και αύριο ακόμα και αν δεν αποσπάσουν τον πλήρη έλεγχο από τα χέρια φθαρμένων πολιτικών τύπου Τιμοσένκο, θα υπαγορεύουν με σιδερένια πυγμή την πολιτική τους στην κυβέρνηση και θα καταστέλλουν με τα τάγματα εφόδου τους κάθε κοινωνική διαμαρτυρία. Όσο για το εθνικό ζήτημα, τα προβλήματα όχι μόνο δεν θα λυθούν, αλλά θα οξυνθούν, αφού μεγάλες

ομάδες μειονοτήτων θα βρεθούν από τη «λάθος μεριά» των συνόρων, όπως έγινε και στην Γιουγκοσλαβία.

Η παρέμβαση της αριστεράς

Οι ομάδες της αριστεράς και των αναρχικών στην Ουκρανία είναι αρκετά αδύναμες. Παρόλα αυτά, από την πρώτη στιγμή ομάδες ακτιβιστών και αριστερών συνδικαλιστών προσπάθησαν να παρέμβουν και να δώσουν το δικό τους τόνο θέτοντας κοινωνικά ζητήματα. Αριστεροί συνδικαλιστές και μέλη της Ένωσης «Μπορότμπα» έστησαν αντίσκηνα στο κέντρο της πλατείας και μοίραζαν προκηρύξεις. Η παρέμβαση διακόπηκε όταν δέχτηκαν σφοδρή επίθεση από τους φασίστες. Ανάλογες παρεμβάσεις από αναρχικούς αντιμετωπίστηκαν επίσης βίαια. Έτσι η προσπάθεια περιορίστηκε σε προπαγανδιστική δράση στην περιφέρεια των συγκρούσεων. Σήμερα το άμεσο καθήκον είναι η προβολή της διεθνιστικής ενότητας της εργατικής τάξης ενάντια σε όλους τους ολιγάρχες – δυτικόφιλους και ρωσόφιλους – και σε κάθε ιμπεριαλιστική επέμβαση, είτε από τη Ρωσία, είτε από ΗΠΑ-ΕΕ-NATO.

Παράλληλα, η οργάνωση της αντίστασης ενάντια στη νέα ακροδεξιά κυβέρνηση και τις φασιστικές συμμορίες. Στην ίδια κατεύθυνση πρέπει να κινηθεί και η αριστερά στην Ελλάδα δείχνοντας την αλληλεγγύη της στην ουκρανική εργατική τάξη και στηρίζοντας τους στόχους των Ουκρανών συντρόφων:

- Όχι στην αποστολή ρωσικών στρατευμάτων. Όχι σε κάθε ιμπεριαλιστική επέμβαση και την μετατροπή της Ουκρανίας σε πιόνι στα γεωπολιτικά παιχνίδια των ιμπεριαλιστών.
- Όχι στη συμφωνία χρηματοδότησης από του ΔΝΤ και την επιβολή αντιλαϊκών «μεταρρυθμίσεων».
- Όχι σε κάθε μορφή εθνικισμού και σωβινισμού. Οι εργαζόμενοι, ανεξάρτητα από εθνικότητα, γλώσσα, θρησκεία και τόπο διαμονής πρέπει να ενωθούν στον αγώνα ενάντια στον πραγματικό εχθρό: τους καπιταλιστές.
- Υποστήριξη των αιτημάτων των εθνικών και θρησκευτικών μειονοτήτων της Ουκρανίας για σεβασμό των δικαιωμάτων τους – συμπεριλαμβανομένου και αυτού της αυτοδιάθεσης.
- Κοινός αγώνας όλων των εργαζομένων σε ανατολικά και δυτικά ενάντια στη νέα ακροδεξιά κυβέρνηση, τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές και τις φασιστικές συμμορίες των «Σβομπόντα» και «Πράβυ Σέκτορ».

- Καμία συμμετοχή της ελληνικής κυβέρνησης στις ιμπεριαλιστικές εξορμήσεις Η.Π.Α. Ε.Ε. Ν.Α.Τ.Ο. στην Ουκρανία.

Ο Ουκρανικός λαός δεν μπορεί να ελπίζει τίποτα ούτε από το δυτικό, ούτε από το ρώσικο ιμπεριαλισμό, ούτε από τις φασιστικές συμμορίες, ούτε από τη διεφθαρμένη κλίκα του Γιανουκόβιτς.

Από όλους αυτούς μόνο βάνauση καταπίεση και άγρια εκμετάλλευση έχει να περιμένει. Μόνο η συναίσθηση της ενότητας των συμφερόντων όλων των εργαζομένων, η οργάνωσή τους και η κοινή ταξική πάλη μπορούν να δώσουν τη λύση για τον Ουκρανικό λαό.

ΟΚΔΕ Σπάρτακος

ελληνικό τμήμα της 4ης Διεθνούς